

IRAK

FOLKMÄNGD: 26,5 milj. / HUVUDSTAD: Baghdad

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERAS: 29 – 98 – 100 – 105 – 111 – 138 – 182

■ Förutom de många fackföreningsmedlemmar som drabbades av det allmänna våldet blev minst två mördade på grund av sina fackliga aktiviteter och det förekom mängder av andra kränkningar av de fackliga rättigheterna. Myndigheterna ökade sin inblandning. Sedan de tagit kontroll över de fackliga organisationernas finanser beslutade de sig för att övervaka alla delar av fackliga val. Inga framsteg gjordes i fråga om utkastet till den nya arbetsmarknadslagen. Gamla lagar gäller därför fortfarande och nekar offentliganställda rätt att organisera sig.

LAGSTIFTNINGEN

Utkast till ny arbetsmarknadslagstiftning

Utkastet till ny arbetsmarknadslagstiftning som tagits fram med hjälp från ILO hade inte ens diskuterats eller offentliggjorts i slutet av år 2006. Utkastet till "lag med övergångsbestämmelser för förvaltningen" innehöll föreskrifter om föreningsfrihet och strejkrätt.

Gamla lagar gäller än

Så länge ingen ny arbetsmarknadslag införts gäller, tekniskt sett, arbetsmarknadslagarna från Saddamtiden. Det fanns därför fortfarande många hinder för löntagarnas rättigheter, inklusive strejkförbud för offentlig sektor (enligt lag 150 från år 1987). Genom lag 150 fick många anställda i statliga företag sin status ändrad till statstjänstemän vilket innebar att de inte längre hade rätt att organisera sig.

Fackens ekonomi under myndigheternas kontroll

I augusti 2005 antog Ministerrådet dekret 8750. Det lade ansvaret för fackliga och sociala rättigheter på en ny kommitté bestående av ministrar. Enligt dekret 8750 ska ministrarna "kontrollera alla pengar som tillhör fackliga organisationer och hindra dem från att avhända sig dessa medel". Det ger regeringen fullständig kontroll över de fackliga organisationernas pengar, vilket strider mot föreningsfriheten.

Dekret 8750 hänvisar också till regeringens planer på att ta fram en ny text om hur fackliga organisationer ska "fungera, verka och organisera sig".

LAGSTIFTNINGEN I PRAKTIKEN

Nästan alla arbetare utestängda från fackligt medlemskap

Eftersom den offentliga sektorn dominerar i Irak har många arbetare utestängts från rätten att organisera sig. Sektorer som banker, försäkringsbolag, olja och andra är i huvudsak statligt ägda. Till och med fabriker som tillverkar batterier eller cement är oftast statliga.

Bara en centralorganisation erkänd

Det finns bara en erkänd centralorganisation, General Federation of Iraqi Workers (GFIW). Den är ett framsteg i meningen att den bildades i september 2005 som följd av en sammanslagning av tre organisationer: Iraqi Federation of Workers' Trade Unions (IFTU, tidigare den enda officiellt erkända), General Federation of Trade Unions (GFTU) och General Federation of Iraqi Trade Unions (GFITU). Det faktum att bara en centralorganisation erkänts officiellt begränsar föreningsfriheten. Organisationer som Federation of Workers' Councils and Unions in Iraq (FWCUI) har nekats erkännande.

Vissa arbetsgivare vägrade också erkänna fackföreningar som inte registrerats formellt bara därför att det saknas registreringskontor.

Hot mot anställda som försöker strejka

En del arbetsgivare har hänvisat till föreskrifter i de gamla lagarna för att hota alla som försökt strejka på statliga företag.

Fackföreningsmedlemmar i fara

I den nuvarande instabila situationen i landet blir fackföreningsmedlemmar måltavlor för milisgrupper, terrorister, allierade ockupationsstyrkor och andra. Det sker så många kränkningar av fackliga rättigheter i Irak att de som rapporteras på internationell nivå bara kan ses som ett slumpmässigt urval.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Bakgrund

I november befanns Saddam Hussein skyldig till brott mot mänskligheten och dömdes till döden. Under tiden fortsatte det brutala, sekteriska våldet och landet störtades i kaos. Tusentals arbetare har dött i attackerna som sker varje dag i Irak. Arbetare inom oljeindustri, på skolor och i statlig tjänst betraktas som "legitima måltavlor" av band som sprider terror över hela landet.

Mord på fackföreningsmedlemmen Alaa Issa Khalaf

Klockan halv åtta på morgonen den 25 januari sköts Alaa Issa Khalaf till döds av flera okända män när han lämnade sin bostad för att gå till arbetet. Han var medlem av styrelsen för General Federation of Iraqi Workers (GFIW).

Mord på fackföreningsmedlemmen Thabet Hussein Ali

Den 27 april lämnade Thabet Hussein Ali, ledaren för vårdanställdas förbund, förbundskontoret i Al-Mansurdistriktet i Bagdad. Han blev då bortförd av en grupp terrorister och hans kropp hittades dagen därpå, genomborrad av flera kulor. Kroppen visade tecken på svår tortyr, inklusive sår som orsakats av en elektrisk bormaskin.

Mord på fackföreningsmedlemmen Tariq Mahdi

Den 18 augusti mördades Tariq Mahdi, ledare för vårdanställdas förbund, av milis i Mahmoodya.

Mängder av bortföranden och våldsamma angrepp på fackligt aktiva

I april försökte GFIW göra en lista över alla attacker mot och bortföranden av fackliga ledare under senare tid. Listan ger en idé om läget. Den 9 april släpptes viceordföranden för livsmedels- och lantarbetarförbundet av sina kidnappare. Han hade bortförts tre dagar tidigare och blivit svårt torterad. Saled Jeyyaf, viceordföranden för Basras transportarbetareförbund, skadades av en bomb som placerats i hans bil. Ameri Eifan, från fackföreningen på cementfabriken i Abu Ghraib, bortfördes men släpptes sedan, liksom också Najm Muhsen Al-Maksousi från livsmedels- och lantarbetarförbundet. Natham Muhsen Aswad från byggnads- och träindustriarbetareförbundets Bagdadavdelning bortfördes och det är i skrivande stund oklart vad som hänt honom.

Inblandning i fackliga angelägenheter

Den 9 mars skickade den högsta kommissionen för "avbathisering" (SNCD) en lista till GFTU om relgerna som skulle följas i de fackliga valen. Med stöd av dekret nr 3 från det styrande rådet skrev SNCD instruktioner om hur de förberedande kommittéerna skulle bildas och om hur kandidater till styrelsen skulle utses. Den 23 mars skickade SCND också en lista till IFTU med namn på fem personer som "inte tilläts ha någon ledande post i någon federation, något företag, någon förening eller facklig organisation i Irak".

Hotelser mot en hamnarbetarförening med hänvisning till en lag från Saddam Hussein

När hamnarbetarnas fackförening i Khour Al-Zubeir hade klagat på dåliga arbetsvillkor beslutade generalstyrelsen för Iraks hamnar i mars att man skulle stänga fackets kontor, sluta betala lönerna till de fackliga ledarna och skicka dem 55 mil bort från staden. För att rättfärdiga åtgärderna åberopade ledningen lag 150 från 1987, som förbjuder offentliganställda att bilda eller gå med i fackföreningar. I maj upphävdes emellertid sanktionerna.

Arbetare på cementfabrik svårt misshandlade av privata säkerhetsvakter

Den 27 juli slogs en demonstration av arbetare på en cementfabrik i Tasloja (Sulaimaniya) ner med kraftigt våld av företagets säkerhetsvakter. 13 strejkade skadades. Demonstrationen genomfördes för krav på högre löner. Efteråt greps polisen vakterna.